

seminář

**Tvorba a hodnocení
výstav a expozic II.**

Jak poutavě oživovat historii?

14.—16. června 2023

**Památník Zámeček Pardubice
a Zámek Pardubice — Východočeské
muzeum v Pardubicích**

Seminář se uskuteční ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií České republiky, z. s., a s finanční podporou Ministerstva kultury.

středa 14. 6.

10:00—10:45 Památník Zámeček
příjezd, registrace

A. Úvodní blok

10:45—12:00 Památník Zámeček

- privítání · Mgr. Viktor Janák, ředitel Památníku Zámeček Pardubice
slovo úvodem · PhDr. Zdeněk Duda, Ph.D., předseda Komise muzejních historiků
AMG, Prácheňské muzeum v Písku
· PhDr. Jan Holovský, Ph.D., Ministerstvo kultury ČR

Zážitek návštěvníka v muzeu: rodící se model

- Mgr. et Mgr. Michal Medek, Ústav pro interpretaci místního dědictví ČR

12:20—13:00 oběd formou bufetu na Zámku Pardubice

B. Příklady praxe od sousedů

13:15—15:00 Společenský sál Zámek Pardubice

Prečo (ume)nie? · Eva Kotlířiková, Slovenská národní galerie Bratislava
Role interpretativního designu v procesu vývoje a tvorby expozice

- Jana Vodičková, Nezávislá designérka muzejních expozic a výstav, Velká Británie

15:00—15:30 přestávka

C. Příklady z české muzejní praxe

15:30—17:30 Přednáškový sál Zámek Pardubice

Piruety sira Paula Dukese: Neuvěřitelný příběh pozoruhodného muže

- Mgr. Jana Černá, Ph.D., Muzeum Brněnska

Expozice Dany a Emila Zátokových v Lašském muzeu

- Mgr. Pavel Dvořák, Ph.D., Muzeum Novojičínska

Špek sezóny v Muzeu Říčany

- Mgr. Radek Holodňák, Muzeum Říčany

Peníze si do hrobu nevezmeš + možnost komentované prohlídky po přednášce

- PhDr. Jaroslav Nekvapil, Ph.D., Východočeské muzeum v Pardubicích

D. Pracujeme se sdělením

15:30—17:30 Společenský sál na Zámku Pardubice

Co to je sdělení a jak s ním pracovat: Hledáme a formulujeme sdělení v expozici

· Ing. Ladislav Ptáček, Ústav pro interpretaci místního dědictví ČR

od 18:15

večeře formou rautu a prostor pro diskusi, penzion JASOPA

čtvrtek 15. 6.

E. blok workshopů I.

9:00—12:00

1 *Workshop plánování expozice* (Památník Zámeček)

2 *Živá interpretace s Markem Wallisem* (Pernštejská rezidence – Zámek Pardubice)

3 *Tajný kryt* – edukační program a následná diskuse (zámecký val)

12:15—13:50

oběd formou bufetu na Zámku Pardubice

F. blok workshopů II.

14:00—17:00

4 *Workshop plánování expozice* (Památník Zámeček)

5 *Živá interpretace s Markem Wallisem* (Pernštejská rezidence – Zámek Pardubice)

6 *Prohlídka expozice Institutu Paměti národa* (90 minut)

7 *Superhrdinové aneb legendy a pověsti v Pardubicích* — edukační program a následná diskuse (trasa: zámecká brána, Příhrádek, Pernštýnská ulice a Pernštýnské náměstí)

od 17:45

večeře formou rautu a prostor pro diskusi, penzion JASOPA

pátek 16. 6.

G. Nikoliv patos, ale osvěta

9:00—9:45

Památník Zámeček Pardubice

· PhDr. Vojtěch Kyncl, Ph.D., Historický ústav AV ČR

H. Voliteľný program

10:00—11:30   **rúzná miesta**

Ukážka edukačného programu v Zámečku

Komentovaná prehliadka mesta: Pardubicemi po stopách Silver A

Komentovaná prehliadka výstavy S.K.L.E.M.

11:45—12:30   **Prednáškový sál Zámek Pardubice**

záväť

Drobná zmena programu vyhradená.

---

anotace

Zážitok návštevníka v muzeu - rodící se model

Mgr. et Mgr. Michal Medek, Ústav pro interpretaci místního dědictví ČR

Museum Experience, ve které se na návštěvu muzea podívali optikou zážitku návštěvníka. Příspěvek se zabývá tím, co vlastně je zážitek návštěvníka a jaké fáze má jeho cesta muzejní expozicí.

Prečo (ume)nie?

Mgr. Eva S. Kotlířková, Slovenská národní galerie Bratislava

Jedným z úvodných výstavných projektov novo zrekonštruovanej Slovenskej národnej galérie bola aj výstava *Prečo (ume)nie?* prinášajúca dialóg o základných princípoch umenia v minulosti aj v súčasnosti vo forme odpovedí na najčastejšie návštevnícke otázky. Vystavené diela, väčšinou zo zbierok SNG, boli dopĺňané interaktívnymi edu-inštaláciami a digitálnou vrstvou. Do viacerých diel bolo tiež možné tvoriť vstúpiť, zanechať na nich svoju stopu či vytvárať vlastnú zvukovú a vizuálnu projekciu. Ideovým východiskom tohto projektu bola výstava *Proč umění?* (Praha 2022), nadväzujúca na koncept rovnomennej publikácie, za ktorou stojí medzinárodná vzdelávacia platforma *Máš umelecké črevo?*

Role interpretativního designu v procesu vývoje a tvorby expozice

Jana Vodičková, nezávislá designérka muzejních expozic a výstav, Velká Británie

Tématem příspěvku je proces výstavního designu se zaměřením na důležité prvky jednotlivých fází — od počáteční vize a inspirace obsahem, přes řešení expozice s ohledem na fyzickou a intelektuální přístupnost až po prototypy, testování a evaluaci hotové výstavy. Klíčové aspekty budou představeny na příkladech z vlastní praxe (Velká Británie, ČR).

Piruety sira Paula Dukese: Neuvěřitelný příběh pozoruhodného muže

Mgr. Jana Černá, Ph.D., Muzeum Brněnska

Výstava *Piruety sira Paula Dukese* seznamuje své návštěvníky s nepříliš známou, přesto však neobyčejnou postavou britských dějin. Nicméně prezentační prostředky, které měly kurátorky na počátku realizace projektu k dispozici, byly značně omezené. Musely si vystačit pouze s oskenovanou archivní pozůstalostí, Dukesovými psanými vzpomínkami a přesvědčením, že Paulův životní příběh lze – navzdory absenci sbírkových předmětů – předat návštěvníkům zajímavou formou. Začal tak maraton úvah, jaké interpretační nástroje zvolit a jakým způsobem textové informace zatraktivnit.

Expozice Dany a Emila Zátokových

Mgr. Pavel Dvořák, Ph.D., Muzeum Novojičínska

Příspěvek představí kontext vzniku muzejní expozice věnované osobnostem Dany a Emila Zátokových, umístěné v Lašském muzeu v Kopřivnici. Referující se pokusí ve zkratce ukázat, před jaké nástrahy byli tvůrci expozice na začátku postaveni a jaké požadavky a potřeby různých „aktérů“ bylo zapotřebí do celkové koncepce expozice postupně začleňovat.

Špek sezóny v Muzeu Říčany

Mgr. Radek Holodňák, Muzeum Říčany

Radek Holodňák, historik a kurátor sbírek Muzea Říčany, představí nový projekt s názvem Špek sezóny. V Muzeu Říčany se dlouhodobě potýkáme s nedostatkem výstavních prostor, přesto jsme se rozhodli, že chceme aktivněji pracovat s naším sbírkovým fondem a prezentovat naše poklady veřejnosti. V příspěvku se tak dozvíme, jak jsme k sezónním výstavám přistoupili. Vytvořili jsme miniexpozici založenou na silném vizuálním dojmu a vztahu k bezprostřednímu říčanskému

prostředí. Vyprávíme příběhy předmětů, na nichž se nachází neviditelné otisky prstů dávných obyvatel Říčan. Expozici jsme přenesli i do virtuálního prostoru a klíčovou interpretační roli v ní hrají audiomédia, která člověk může konzumovat jak na místě, tak doma. Posílili jsme inkluzivitu muzea tím, že jsme opustili stěny naší budovy a vydali jsme se na cestu do obývacího našich virtuálních návštěvníků.

Peníze si do hrobu nevezmeš

PhDr. Jaroslav Nekvapil, Ph.D., Východočeské muzeum v Pardubicích

Cílem příspěvku je představit koncepci a samotnou tvorbu v tuzemských poměrech vcelku unikátní numismatické expozice s názvem „Peníze si do hrobu nevezmeš“, která se návštěvníkům otevřela v závěru roku 2021. Stálá výstava se nachází ve sklepních prostorách pardubického zámku a sestává ze čtyř samostatných tematických celků. Expozice byla oceněna druhým místem v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis 2021, v kategorii Muzejní výstava roku.

Pracujeme se sdělením

Ladislav Ptáček, Ústav pro interpretaci místního dědictví

Jaký je rozdíl mezi tématem a sdělením expozice? Proč je lepší vědět nejen o čem expozice bude, ale i co se díky ní má návštěvník dozvědět, co pocítit a k čemu by jej měla inspirovat? Cílem workshopu je společně se nad těmito otázkami zamyslet a prakticky si vyzkoušet naformulovat tzv. silné sdělení, které má šanci návštěvníky zaujmout.

Živá interpretace

Mark Wallis, Past Pleasures, Velká Británie

Sehrát scénku v kostýmech tak, aby byla historicky přesná, vtáhla návštěvníky do děje, zorientovala je v minulosti a pobavila vyžaduje víc než jenom sundat si hodinky a obléci oděv, který vypadá historicky. Čtyřicetileté zkušenosti s tzv. živou interpretací nám během workshopu předá světová špička oboru, Mark Wallis.

Plánování expozice

Ladislav Ptáček, Ústav pro interpretaci místního dědictví

Jak přistupuje ke stanovení cílů, obsahu a formy expozice metoda interpretace místního dědictví? Na příkladu expozice Zámečku si účastníci workshopu základní postupy prakticky vyzkouší.

Tajný kryt

Ukázka edukačního programu

Vydejte se do tajného krytu vybudovaného v době studené války v zámeckém valu! V případě útoku nepřítele nebo zasažení města radioaktivním spadem mělo z jeho podzemních prostor krajské velitelství civilní obrany řídit záchranné práce. Na vlastní oči uvidíte, jak se lidé v takovém případě mohli z krytu dorozumívat s okolím, jak naftový generátor vyráběl elektrický proud a vyzkoušíte si, co obnášelo ručně udržovat v chodu filtraci vzduchu. V krytu je celoročně teplota mezi 12 až 15°C, nezapomeňte tedy na přiměřené oblečení.

Superhrdinové aneb Legendy a pověsti v Pardubicích

Ukázka edukačního programu (trasa: zámecká brána, Příhrádek, Pernštýnská ulice, Pernštýnské náměstí)

V Pardubicích na pověsti a legendy narazíte na každém kroku. Na speciální super hrdinskou procházku historickým centrem účastníky doprovodí dávní i současní, skuteční i smyšlení hrdinové. Budou vám vyprávět příběhy, které se staly, i ty, o kterých to s jistotou říci nemůžeme.

Nikoliv patos, ale osvěta — Památník Zámeček v Pardubicích

PhDr. Vojtěch Kyncl, Ph.D., Historický ústav AV ČR

Tvorba nové budovy a expozice Památníku Zámeček vznikala za zvláštních společenských podmínek. Prokreslení nových historických poznatků a postupů o době nacistické diktatury a poválečných ozvuků bylo pod značným společenským tlakem. Témata, která otvírala mnoho otázek na protektorátní společnost, pronikají do veřejného povědomí jen pozvolna a opatrně. Nejen odboj a hrstka statečných, ale také zákeřnost kolaborantů patří do společnosti, která pod tlakem přijímala změněné hodnoty okupačního režimu. Rasová a národnostní nenávisť se projevila během války, ale její politické a ryze lidské následky překonáváme až do dnešních dnů. Nikoliv patos, ale osvěta a představení faktů jsou tím nejdůležitějším, co může současnou společnost udělat odolnější a připravenější na mimořádné situace. A jak toto všechno skloubit dohromady, odpoví krátká přednáška o Památníku Zámeček.

Organizační pokyny

Společné obědy a večeře (na základě objednávky)

Společné obědy: ve středu i čtvrtek budou přímo v Pardubickém zámku, doveze nám je restaurace Na Staré Rybárně (hlavní jídlod bez polévky). Cena oběda je 200 Kč.

Společné večeře: ve středu i čtvrtek budou v JASOPĚ, formou bufetu. Cena večeře je 200 Kč.

Platbu za stravování si prosím připravte v hotovosti, bude od vás vybírána při registraci. Značně nám to usnadní logistiku.

Doprava

Při dopravě prostřednictvím MHD na trase Hlavní nádraží — Zámeček a zpět využijte linku č. 12.

Při dopravě mezi Zámkem (zastávka Krajský úřad) a Zámečkem (zastávka Zámeček) využijte linky č. 2, 12, 27 a 28.

**památník
zámeček**

